

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Hoe is de ondersteuning op onze school ingericht?

Vastgesteld op 17 juli 2024

Auteurs: David de Jonge, Muriel Gras, Geke van Rossum

Cyclus bijstelling document: 4-jaarlijks

Augustus 2024 – augustus 2028

Inleiding

Sinds 2014 is de wet Passend Onderwijs ingevoerd. Uitgangspunt is dat schoolbesturen samenwerken in een regionaal samenwerkingsverband (SWV) en een dekkend netwerk realiseren voor alle kinderen in de regio. OPO Borger-Odoorn maakt deel uit van het SWV 22.02, samen met de schoolbesturen voor basisonderwijs uit de gemeenten Borger-Odoorn en Emmen. Voor het realiseren van een dekkend aanbod, bieden de schoolbesturen basisondersteuning op hun scholen, waarvoor zij vanuit het SWV een ondersteuningsbudget ontvangen. De extra ondersteuning wordt vormgegeven door het gespecialiseerd basisonderwijs (SBO en SO).

1. Het samenwerkingsverband 22.02

Het samenwerkingsverband heeft als doel ervoor te zorgen dat alle leerlingen in de regio het onderwijs en de ondersteuning krijgen die bij hen past, zodat er sprake is van een ononderbroken ontwikkelingsproces, óók voor de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Zie voor meer informatie over het samenwerkingsverband: <https://swv2202.nl/>

Wijze van bekostiging en verantwoording

Het SWV gaat uit van het schoolmodel, wat betekent dat een groot deel van de middelen die zij vanuit het Rijk ontvangen, direct worden doorgezet naar de schoolbesturen naar rato van het aantal leerlingen (ondersteuningsbudget). De kwaliteit van het SWV wordt hiermee bepaald door de kwaliteit van de besturen en de scholen. Een klein deel van het budget blijft onder beheer van het SWV en wordt besteed aan bedrijfsvoering, verantwoording, monitoring, centrale arrangementen, de groeiregeling voor het gespecialiseerd onderwijs en het verbreden en versterken van het dekkend aanbod.

Het SWV beschrijft in een vierjaarlijks ondersteuningsplan haar visie, waar de besturen zich aan verbinden en waarvoor zij een gezamenlijke inspanningsverplichting hebben op de uitwerking daarvan op hun scholen. Dat zorgt voor een kwaliteitskader en gezamenlijke verantwoordelijkheid, wat in de reguliere overleggen op verschillende niveaus, met verschillende deelnemers en stakeholders centraal staat (integrale werkgroep – WEL in ontwikkeling – stuurgroep – werkgroep HB – OPR).

1.1. Basiskwaliteit

Goed onderwijs begint met kwalitatief goed ingericht onderwijs. Dat gaat over de mate waarin scholen voldoen aan de minimale eisen die gesteld worden in het waarderingskader van de inspectie en zijn onderverdeeld in meerdere indicatoren. Onze school voldoet aan deze eisen en valt daarmee in het basisarrangement.

1.2 Onze basisondersteuning

Ons beleid voor de basisondersteuning is op orde. Deze ondersteuning wordt deels bekostigd vanuit het ondersteuningsbudget dat onze stichting ontvangt van het SWV. De basisondersteuning start in de klas, door de eigen leerkracht. Zij kunnen worden ondersteund door specialisten. Dit noemen wij de ondersteuningsstructuur.

Een goede structuur zorgt ervoor dat de ondersteuningsvragen van de leerlingen tijdig gesignaleerd worden en dat er vanuit die signalen zo snel mogelijk passende ondersteuning wordt geboden. Dit vraagt om een handelingsgerichte basishouding in ons team en om pedagogisch partnerschap met ouders en belangrijke zorgpartners, zoals de jeugdhulpverlening, jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk en het speciaal (basis) onderwijs:

- De leerkrachten geven dagelijks effectief en goed onderwijs, afgestemd op de leerlingenpopulatie en hun behoeften (afgeleid van het inspectiekader). Dat bestaat uit het creëren van een positief lesklimaat, een ondersteunend klassenmanagement, instructie, afstemming in aanbod, tempo en verwerking en het aanleren van leer- en studievaardigheden bij leerlingen.
- De leerkrachten onderhouden regelmatig contact met ouders over de vorderingen van hun kind en in welke mate ondersteuning nodig is.
- Binnen ons team is een intern begeleider (IB) werkzaam, die de leerkrachten hierbij kan begeleiden. De IB-er coördineert de ondersteuning aan leerlingen, analyseert de resultaten van leerlingen, voert klassenbezoeken uit, adviseert in de keuze en afstemming in aanbod, instructie, tempo, tijd en differentiatie en adviseert de schoolleider op basis van signalering en analyse.
- Voor leerlingen die voor een korte periode tijdelijk meer tijd en begeleiding nodig hebben bij een taak, kan ondersteuning worden geboden door een onderwijsassistent in de vorm van een arrangement, onder leiding van de leerkracht. Het doel en aanbod leggen wij vast in een document. De leerkracht stemt dit af met de IB-er. In gezamenlijkheid met het team verdelen wij de uren van de onderwijsassistent over de leerlingen met een arrangement.
- Vanuit de stichting is een ondersteuningsteam (OT) ingericht dat op verzoek van de IB-er specialistische hulp kan bieden. Het OT bestaat uit deskundigen op het gebied van gedrag, meer- en hoogbegaafdheid, het jonge kind, somatische aandoeningen en pedagogiek en didactiek. Zij komen regelmatig bij ons op school om te overleggen, adviseren en reflecteren met de IB-ers en de leerkrachten. Daarnaast kunnen zij (groeps)observaties uitvoeren of deelnemen aan oudergesprekken.
- Indien een leerling specifieke hulp- en/of leermiddelen nodig heeft, kunnen wij dit inzetten. Te denken valt aan lesmethoden, instrumenten, de tolkentelefoon, het creëren van prikkelarmere werkplekken en het doen van aanpassingen aan het meubilair. De IB-er brengt ons verzoek in bij het OT.
- Als school werken wij samen met externe partners zoals de leerplichtambtenaar, logopedist, jeugdverpleegkundige/schoolarts, het sociaal team, welzijnsorganisatie Andes, de kansencoach (Sociaal Team), kinderopvang en het voortgezet onderwijs. De IB-er is de schakel naar deze externe partners en onderhoudt de contacten. Wij hebben structureel overleg met de GGD en een regisseur vanuit het sociale team van de gemeente (de zgn. 123-tjes).
- Wanneer een leerling ondersteund wordt vanuit een jeugdhulp instantie zal waar mogelijk, door ons de samenwerking worden opgezocht en het aanbod en/of de aanpak op elkaar worden afgestemd.
- Indien verduidelijking van de onderwijsbehoefte van een leerling nodig is, kunnen wij een onderzoek aanvragen. Een deel hiervan kunnen wij zelf of via het OT aanvragen. Te denken valt aan onderzoek naar dyslexie of cognitieve capaciteiten. Een externe instantie voert dan het onderzoek uit. De uitkomst wordt door de onderzoeker met ouders gedeeld en bij voorkeur met ons besproken, zodat wij, waar mogelijk, de adviezen m.b.t. het aanbod en/of de aanpak kunnen toepassen.

- Onderzoek naar bepaalde problemen op het gebied van sociale ontwikkeling of gedrag kan door ouders worden aangevraagd via het sociale team of een arts. Wij kunnen in de route hiernaartoe ondersteunen.

1.3 Onze basisondersteuning Plus

Voor leerlingen met een hardnekkige en complexere hulpvraag kan in overleg tussen de leerkracht, de IB-er en het OT, worden besloten een arrangement in te zetten, uitgevoerd door een onderwijsassistent.

- Voor deze leerlingen stellen wij een ontwikkelingsperspectief (OPP) op dat periodiek met ouders wordt geëvalueerd. Elk half jaar bespreekt de IB-er met het OT of verlenging noodzakelijk is. Het is ook mogelijk om deze arrangementen via het SWV aan te vragen (co-financiering). Het OT maakt deze afweging.
- Op stichtingsniveau is obs Westhoek in Tweede Exloërmond als basisschool PLUS ingericht als thuisnabije ontwikkelplek voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Op deze basisschool zijn de groepen kleiner, is meer tijd per leerling beschikbaar en zijn er mogelijkheden tot maatwerk en ondersteuning vanuit zorgpartners. Dit kan ook een passende plek zijn voor leerlingen die terugstromen vanuit het gespecialiseerd basisonderwijs. Voor een plaatsing of verwijzing naar deze basisschool, vindt afstemming plaats tussen ouders, school en OT.

4. Extra Ondersteuning

Wanneer blijkt dat wij niet (langer) kunnen voldoen aan de ondersteuningsbehoeften van een leerling en we alle mogelijkheden hebben onderzocht, wordt met ouders samen gezocht naar een passende plek op een andere school.

- Het OT helpt ons hierbij, indien nodig samen met het SWV. Er zijn twee plekken waarnaar verwezen kan worden: het speciaal basisonderwijs (SBO) en het speciaal onderwijs (SO).
- Voor de verwijzing naar een SBO of SO is een toelaatbaarheidsverklaring nodig, die door de basisschool wordt aangevraagd bij het SWV. Het OT begeleidt de school bij deze aanvraag en ouders worden hierbij betrokken.

2. Specialisatie op school (basisondersteuning)

Op school werken specialisten die mede uitvoering geven aan de basisondersteuning, maar ook meer kunnen bieden. Per vakgebied hebben wij deze specialisten beschreven.

2.1 Taal en rekenen

Voor taal en rekenen zijn de volgende specialisten werkzaam:

- Leerkrachten
- Rekenspecialist
- Taalcoördinator
- Onderwijsassistent

- Logopedist (extern)
- Specialist meer- en hoogbegaafdheid (bovenschools OPO)
- Ondersteuningscoördinator Passend Onderwijs (bovenschools OPO)
- NT2 specialist (bovenschools OPO)

Onze leerkrachten hebben kennis van de leerlijnen lezen, taal, spellen en rekenen. Zij weten hoe en wanneer zij vroegtijdig (potentiële) lees- en/of rekenproblemen bij kinderen kunnen signaleren. Samen met de IB-er en specialist kijken we welke ondersteuning een leerling nodig heeft. Bij leerlingen met leesproblemen en/of ernstige rekenproblemen beginnen we zo snel mogelijk met extra instructie en oefenen. Ieder half jaar toetsen we de vooruitgang.

Als blijkt dat er, ondanks alle oefeningen, geen vooruitgang is, kan worden gekeken of de leerling in aanmerking komt voor een vergoed dyslexieonderzoek via de gemeente (taal) of een niet-vergoed dyscalculie-onderzoek (rekenen). Hiervoor zijn strenge criteria. Wij werken, in overleg met ouders, samen met de dyslexiebehandelaar.

Wij volgen hierin zowel het protocol voor leesproblemen en dyslexie (op school op te vragen) als het landelijk protocol voor ernstige reken-wiskunde problemen.

Kinderen met dyscalculie of dyslexie kunnen aanpassingen in hun programma krijgen en gebruik maken van de volgende remediërende methoden en compenserende materialen en hulpmiddelen:

- Maatwerk voor rekenen
- Rekenroute van Pluspunt
- Leesbladen op niveau (Luc Koning)
- Chromebook met spellingprogramma

Nederlands als Tweede Taal (NT2)

Kinderen voor wie het Nederlands niet de eerste taal is, hebben vaak aanvullende begeleiding nodig (leerlingen die vanaf groep 3 minder dan één jaar in Nederland zijn, worden eerst opgevangen in een taalklas in Emmen, Stadskanaal of Papenvoort). In overleg met de NT2 specialist /IB-er kijken we wat nodig is en hoe we dit kunnen bieden. Indien nodig maken we een afgestemd lesprogramma gebaseerd op ambitieuze en realistische doelen voor de NT2-leerling. We volgen de voortgang met toetsen, eventueel met adaptieve- of niveautoetsen.

2.2 Sociaal emotionele ontwikkeling

Voor sociaal emotionele ontwikkeling zijn de volgende specialisten werkzaam:

- Leerkrachten
- Intern begeleider
- Ondersteuningscoördinator Passend Onderwijs (bovenschools OPO)
- Specialist meer- en hoogbegaafdheid OPO (bovenschools OPO)
- Kansencoach (Project 'Kansen4kinderen' – Sociaal Team)

Naast bovenstaande specialisten in en rond de school, kunnen wij gebruik maken van de inzet van:

- Rots en Water weerbaarheidstraining (GGD en Andes)
- KIES (peergroep voor kinderen in echtscheidingsituaties (GGD en Andes)
- Expeditie de Monden (Project 'Backpack'- Andes en combi-coaches)

Wij bieden een veilige leer- en leefomgeving, zodat kinderen met plezier naar school gaan, wat een belangrijke voorwaarde is om tot leren te komen. Dit staat beschreven in ons veiligheidsbeleid, het anti-pestprotocol en de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, welke zijn op te vragen. We hebben kennis van de algemene sociale ontwikkeling van kinderen en stemmen, als deze ontwikkeling anders verloopt, ons pedagogisch aanbod hierop af. Vanuit het OT kunnen wij gebruik

maken van een gedragspecialist. Indien behoefte is aan verdiepend onderzoek, dan kan dit, na overleg met het OT, worden aangevraagd.

Voorzieningen en materialen:

- Het methodische aanbod voor versterken van de sociaal- en emotionele competenties en vaardigheden gaan we in 2024-2025 vernieuwen. Momenteel gebruiken we Leefstijl.
- Wij maken gebruik van IEP en WMK (Werken Met Kwaliteitskaarten) als gestandaardiseerde toetsen en instrumenten voor het in kaart brengen van sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen.
- Wij monitoren jaarlijks de sociale veiligheid en het welbevinden bij kinderen in 5-8.
- Op vrijdagochtenden is de KansenCoach vanuit het project Kansen4Kinderen aanwezig. Tijdens dit spreekuur kunnen zowel kinderen als ouders bij haar terecht met sociaal-emotionele of opvoedkundige vragen of problematiek.
- Wij werken samen met de gemeentelijke zorgvoorzieningen en met behandelaars van gespecialiseerde instellingen uit het jeugdveld.
- Projecten zoals: Rots- en Watertraining (Andes), MediaLab van de politie, bureau Halt, voorlichting wijkagent, voorlichting vanuit drank- en drugspreventie door verpleegkundige.

2.3 Gedrag, werkhouding en taakaanpak

Voor gedrag, werkhouding en taakaanpak zijn de volgende specialisten werkzaam:

- Leerkrachten
- Intern begeleider
- Onderwijsassistent
- Ondersteuningscoördinator Passend Onderwijs (bovenschools OPO)
- Specialist meer- en hoogbegaafdheid OPO (bovenschools OPO)
- Kansencoach (Project 'Kansen4kinderen' – Sociaal Team)

Daarnaast werken wij samen met:

- Cluster 4 onderwijs voor leerlingen met psychische stoornissen en gedragsproblemen
- Cluster 2 onderwijs (Kentalis) voor dove, slechthorende leerlingen en leerlingen met een taal-spraak ontwikkelingsstoornis (TOS).
- Cluster 3 onderwijs voor lichamelijk of verstandelijk gehandicapte leerlingen en langdurig zieke leerlingen.
- Cluster 1 onderwijs (Visio) voor blinde en slechtziende leerlingen.

We leren leerlingen vaardigheden aan, die ze nodig hebben om grip te krijgen op hun eigen leren en ontwikkelen. Voorbeelden hiervan zijn doorzettingsvermogen, zicht op eigen kunnen en eigenaarschap. Wij leren dit in stappen aan. Dit doen we als groep samen, we leren ook van elkaar. We maken gedrag, werkhouding en taakaanpak bespreekbaar, geven het goede voorbeeld en maken het aanbod zo passend mogelijk waardoor leerlingen gemotiveerd blijven.

2.4 Motorische- en lichamelijke ontwikkeling

Voor motorische- en lichamelijke ontwikkeling zijn de volgende specialisten werkzaam of kunnen worden ingeschakeld:

- Vakleerkracht bewegingsonderwijs (combi-coaches)
- Motorisch Remedial Training (combi-coach gemeente)
- Ondersteuningscoördinator Passend Onderwijs (bovenschools OPO)
- Cool2beFit en Cool2beFit-mini (programma dat zich richt op leefstijl veranderingen voor kinderen met overgewicht – Andes en combicoaches)

- Expeditie de Monden (Project 'Backpack'- Andes en combi-coaches)

Jaarlijks wordt een screening door de combi-coaches van de gemeente uitgevoerd, tijdens de lessen bewegingsonderwijs. Leerlingen die hierin motorisch opvallen, worden benaderd voor MRT, met toestemming van ouders.

Als er leerlingen op school zijn met fysieke beperkingen, dan kunnen we gebruik maken van de expertise van het paramedisch team van Cedin bij specifieke ondersteuningsvragen. Zij geven leerkrachten handvatten voor houding en beweging, spraak-, taal- en prikkelverwerking.

Daarnaast werken wij samen met Visio (cluster 1) voor ondersteuning van blinde en slechtziende leerlingen, met Kentalis (cluster 2) voor dove, slechthorende leerlingen of leerlingen met taal-spraak ontwikkelingsstoornis en met cluster 3 voor leerlingen die lichamelijk en/of verstandelijk gehandicapt zijn en voor langdurige zieke leerlingen.

2.5 Medisch handelen en persoonlijke verzorging

Voor medisch handelen en persoonlijke verzorging zijn de volgende specialisten werkzaam:

- Paramedisch team Cedin (SWV)
- GGD
- Ondersteuningsteam

Voor leerlingen met medische beperkingen, kunnen we gebruik maken van de expertise van het paramedisch team van Cedin. Daarnaast kan het OT met ons meedenken over fysieke aanpassingen in de groep. Bij aanmelding zullen wij, in overleg met het OT, kijken of de gevraagde medische ondersteuning en/of verzorging geboden kan worden in onze setting. Wij volgen hierin het medisch protocol, wat afwegingskaders geeft over medicijngebruik en medische handelingen in de school. Is op school op te vragen.

3. Toelatingsbeleid

Iedereen is welkom op onze school, wij zijn een afspiegeling van de buurt en de regio. Ouders kiezen welke school het beste bij hun kind en de eigen situatie past. Voorafgaand aan de aanmelding, nodigen wij altijd de ouders en de leerling uit voor een kennismaking, rondleiding en intakegesprek met de schoolleider. Informatie tussen school en ouders wordt uitgewisseld. De schoolleider geeft na afloop het aanmeldformulier mee. Zodra dit volledig is ingevuld, ondertekend en ingediend is de aanmelding definitief en start de inschrijvingsprocedure.

Indien uit dit gesprek blijkt dat de leerling een specifieke ondersteuningsbehoefte heeft, onderzoeken wij of we daaraan kunnen voldoen binnen onze basis- en/of extra ondersteuning. De leerkracht en IB-er zijn hierbij betrokken, indien gewenst kan ook het OT meekijken.

Zorgplicht

Volgens de Wet passend onderwijs hebben schoolbesturen een zorgplicht, wat voorkomt dat ouders zelf op zoek moeten gaan naar een passende plek voor hun kind. Op het moment dat ouders hun kind aanmelden bij ons op school, start de zorgplicht. Indien van toepassing, kunnen wij gebruikmaken van een onderzoeksperiode van zes tot tien weken om te onderzoeken of wij tegemoet kunnen komen aan de specifieke ondersteuningsbehoeften van aangemelde leerlingen. Wanneer wij inschatten dat dat niet lukt, zullen wij in overleg met de betreffende ouders zoeken/verwijzen naar een andere passende plek. Dit gebeurt vaak in samenwerking met het OT en het SWV.

Grenzen van ondersteuning

Zowel bij de aanmelding van nieuwe leerlingen als bij de zittende leerlingen, kijken we naar de ondersteuningsbehoefte. We maken altijd een afweging tussen enerzijds het individuele belang van de leerling en anderzijds het algemeen belang van de school en de belastbaarheid van andere kinderen en de leerkrachten. Soms moeten we erkennen dat de ondersteuningsbehoefte groter is dan wij kunnen bieden. Dit verschilt per kind, situatie, behoefte, groep etc. We kunnen daarom geen harde grenzen noemen, maar hanteren het volgende afwegingskader:

Pedagogische grenzen:

- Veiligheid en welbevinden van de leerling komt in het gedrang.
- Veiligheid in de groep kan niet worden gegarandeerd.
- Rust en orde in de groep wordt ernstig verstoord (door de leerling en/of de ouders).
- Er zijn onvoldoende 'extra handen' om deze leerling individueel te begeleiden.
- Ondanks de aanpak lukt het de leerling niet zich zelfstandig te focussen op de taak.
- Er is onvoldoende toezicht (zgn. achterwacht/time-out plek).

Didactische grenzen:

- Er zijn onvoldoende 'extra handen' om deze leerling individuele instructie te geven.
- Het welbevinden en de competentiebeleving van de leerling komt in het gedrang.
- Er zijn meerdere leerlingen met een eigen leerlijn in één groep.
- De leerling heeft werkhoudingsproblemen, waardoor het niet lang genoeg zelfstandig kan werken.

Grenzen aan het gebouw

- Er is geen aangepast toilet en/of verschoningsruimte.

Bezwaar tegen beslissing over toelating

Als wij de aanmelding afwijzen, ontvangen ouders hierover een bericht en kunnen zij hiertegen binnen zes weken schriftelijk bezwaar indienen bij het bestuur van OPO Borger-Odoorn. Binnen vier weken wordt opnieuw een afweging gemaakt, ouders krijgen de mogelijkheid hun verhaal te doen. Zijn ouders het niet eens met de nieuwe beslissing, dan kunnen zij zich wenden tot de bestuursrechter. Bij het besluit tot niet toelaten gaan wij op zoek naar een passend aanbod op een andere school.

In ons Toelatingsbeleid (te vinden op de website van de school) staat meer informatie over de hierboven beschreven procedure.

4. Toekomstig beleid

Voor de komende jaren willen wij aan onderstaande (beleids)voornemens, op het gebied van passend onderwijs, uitvoering geven:

- Op school- en op stichtingsniveau gaan wij het aanbod voor (hoog) begaafde leerlingen verder optimaliseren. Alle teamleden hebben onlangs hiervoor de basiscursus gevolgd, zodat we op de hoogte zijn van de laatste inzichten. De IB-er heeft de coördinatoren cursus afgerond. Binnen de stichting zijn twee specialisten opgeleid.

Wij hebben als stichting een subsidie van het SWV ontvangen, waarmee wij een verdere impuls gaan geven aan het onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen in de vorm van plusklassen en/of een

voorziening voor een peergroep. Een projectleider begeleidt dit traject en stemt af met de scholen, het OT en de stichting.

- Op School 75 hebben we voor een middag per week een Plusklas ingericht.
- In de Plusklas worden kinderen in een klein groepje op vergelijkbaar niveau tijdens een sessie van 20-45 minuten begeleidt door een leerkracht toegespitst op (hoog)begaafdheid.
- In de Plusklas draait het om het leerproces (leren leren en anders leren). Daarnaast zijn werkhouding en (een stevige) inzet, intrinsieke motivatie, eigenaarschap, zelfredzaamheid en het nemen van verantwoordelijkheid kernwaarden van de Plusklas. Bij deelname aan de Plusklas zal immers in de eigen klas op de reguliere planning taken afgebakend om tijd voor Plusontwikkeling te genereren.
- In de Plusklas komen kinderen die toe zijn aan meer uitdaging, verdiepend en/of verrijkend aanbod dan regulier in de eigen klas door de eigen leerkracht kan worden geboden.
- De leerkracht bepaalt samen met de IB-er en in samenspraak met de leerling welke behoefte er is. Bij dit proces worden ouders op de hoogte gehouden en betrokken.
- De ontwikkeling in de Plusklas wordt zowel door de Plusklasleerkracht als door de eigen leerkracht gemonitord en periodiek zowel met de leerling als met ouders afgestemd.

Ondersteuningsroute OPO Borger-Odoorn

Onze school is aangesloten bij Stichting samenwerkingsverband 22-02.

Voor de grenzen aan onze ondersteuning verwijzen wij naar het toelatingsbeleid en het beleid schorsing en verwijdering beschikbaar op onze website www.obs-75nieuwbuinen.nl